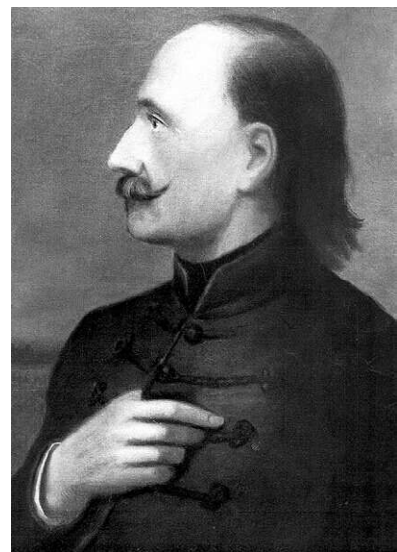

FAZEKAS MIHÁLY

1766. január 6-án született Debrecenben a *Lúdas Matyi* szerzője, Fazekas Mihály magyar költő, botanikus, aki Diószegi Sámuellel közösen megírta az első magyar fűvészkönyvet. (Más források szerint 1766. január 6. Fazekas Mihály keresztelésének volt az időpontja, és 1765 utolsó napjaiban született valójában.)

A Debreceni Református Kollégiumban kezdte meg tanulmányait, majd 1781-től a teológiai akadémia növendéke lett, ahol a híres Hatvani István is tanította. Itt ismerkedett meg a felvilágosult eszmékkel és kezdett érdeklődni a természettudományok iránt. Tizenhat évesen felcsapott katonának. Nemesi cím híján sokáig közlegényként, majd altisztként szolgált, hét év után kapott hadnagyi, később főhadnagyi rangot. Végigjárta a Habsburgok háborúinak csataterét, egy ütközetben az egyik ujját is elvesztette. 1796-ban lépett ki a hadseregből, nyugdíjas főhadnagyként érkezett vissza Debrecenbe. Élete második felét a botanikának és a költészetnek szentelte. Hivatalnokként, városi és kollégiumi pénztárosként dolgozott, a városi tanács munkájában pedig esküdtként vett részt. Létrehozott és kapitánya lett egy olyan alakulatnak, mely a városi rendért felelt, ezt nevezzük ma rendőrségnek.

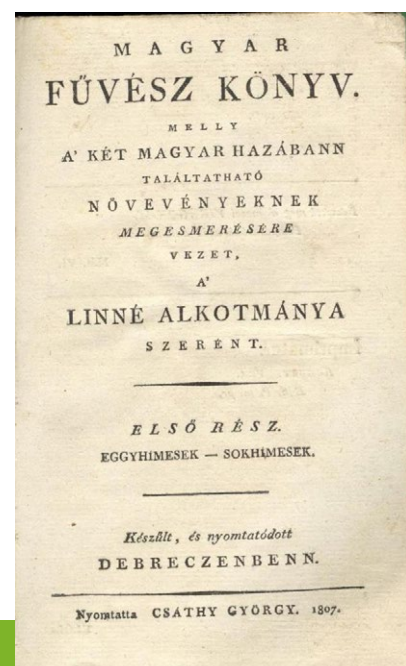

Élete során nagyon jó barátságot ápolt Földi János természettudóssal és Csokonai Vitéz Mihály költővel, a közös élmények és a barátok nemcsak magára az emberre, de költészetére is nagy hatást gyakoroltak. Legtöbb versét a hazaköltözése és Csokonai 1805-ös halála közötti időszakban írta.

Katonaévei alatt sok időt töltött a parasztleányok között, ismerte életük minden nehézségét. Ekkor született meg a napjainkban is töretlen népszerűségnek örvendő műve, a *Lúdas Matyi*, melyet először 1817-ben adtak ki Bécsben. Magyarországon csak 1831-ben jelent meg. Magát a művet egy népmese ihlette, melynek címe: *A nippuri szegény ember* és i.e. 704-ben jegyezték fel Asszíriában. A *Lúdas Matyi* kortalanságát mi sem bizonyítja jobban mint a számtalan prózai, verses és drámai átdolgozása, filmváltozata, műfordításai.

A költészet mellett fontos szerepet töltött be életében a botanika is. Eleinte csak menedéket jelentett számára a kert. Saját birtokán, a gazdálkodással kísérletezve figyelte a növények alakulását. Sógorával, Diószegi Sámuellel együtt írta meg a *Magyar Fűvészkönyvet*, melyet 1807-ben adtak ki Debrecenben. Carl von Linné (1707-1778) rendszere alapján dolgozták ki az első magyar növényhatározót, mely rendet teremtett a növénynevek kusza elnevezésében. Ő tervezte a debreceni Fűvészkertet, melynek megnyitását sajnos már nem érthette meg.

1819-ben indította el a szépirodalmi és ismeretterjesztő olvasmányokat közlő *Debreceni Magyar Kalendáriumot*, melynek egészen haláláig szerkesztője volt. Összegyűjtött költeményei először halála után nyolc évvel, 1836-ban jelentek meg. 1828. február 28-án, akárcsak barátai: Csokonai Vitéz Mihály és Földi János, ő is tüdőbajban hunyt el.

Források:

<http://www.irodalmijelen.hu/05242013-0951/fazekas-mihaly>

<http://mek.oszk.hu/01100/01149/html/fazekas.htm>

<http://www.ng.hu/Civilizacio/2016/01/05/Volt-katona-kolto-es-botanikus>

<http://mek.niif.hu/03600/03630/html/f/f05221.htm>